Föreningen
Vattenmöllans
Vänner

Verksamhetsberättelse för 2019

Antalet medlemmar är vid årets slut 44 personer en ökning med 10 medlemmar.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Bo Hansson, Hasse Hansson, Anders Myrsten, Henrik Hansson och Maria Schoultz, Jan Sjöberg och Dag Wisaeus.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Bo Hansson har varit sekreterare. Christer Wallentin har varit föreningens revisor och Birgitta Hansson har varit revisorssuppleant.

Årsmötet hölls 9 mars 2019 med 9 deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare 3 möten under året: den 27 april, den 20 juli och den 26 oktober.

Nytt stipendium från Stiernstedt-Kockenhus kulturförening.
Föreningen har fått ett stipendium på 15 000 kronor för att under 2020 utvidga vår permanenta utställning även till nedre planet i kvarnbyggnaden.

Våtmark i en del av den gamla kvarndammen.
Föreningen har hos Länsstyrelsen ansökt om och fått tillstånd att genomföra en partiell restaurering av kvarndammen i form av en våtmark. Anläggandet genomförs nu med pengar från Länsstyrelsen via Naturvårdsverket våtmarksanslag. Möllekuriren hade i sitt julnummer en omfattande artikel som behandlade våtmarken och vattenfrågoirna generellt sett.

Bidrag från Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen.
Föreningen har erhållit ett forskningsbidrag från Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen på 100 000 kr. Målet för forskningsprojektet är att ta fram förutsättningar för att kunna rekonstruera Vattenmöllans historiska kvarndamm för att kunna driva Krapperups gamla vattenmölla 8–10 gånger per år då vattenmängderna i bäck och damm tillåter detta. Detta forskningsprojekt är en del av det större forskningsprojektet som syftar till att förstå Krapperups gamla Vattenmölla som helhet och en del av den vetenskapliga kunskapsuppbyggnaden om vattenkvarnar i allmänhet. Föreningen Vattenmöllans vänner arbetar tvärvetenskapligt för att förstå Vattenmöllan ur naturgeografisk, kulturgeografisk, teknikhistorisk, hantverksvetenskaplig och socialhistorisk synpunkt. Detta specifika delprojekt handlar om att ta reda på kvarndammens byggnadsteknik (sten packning, ek spont och lera), hydrologi och kvarn tekniska funktion med

vattennivåer och fallhöjder. Vidare hur naturvård, kulturarvsarbete och landskapsvård kan kombineras för i området överlagrade riksintressen och strandskydd.

Rogslösa kvarn
Rogslösa kvarn utanför Omberg har lagt ner sin verksamhet Hasse Hansson och Jan Sjöberg har besökt kvarnen och gratis fått en del användbara föremål till vår vattenmölla. Några av föremålen syns på bilden bland annat en våg, en skrivpulpet och två trattar.

Vattenhjul, kronhjul och drev.
Vår första linje med vattenhjul, kronhjul och drev började byggas i december. Föreningen ordnade ett studiebesök på byggplatsen där Pelle Nilsson från Domstens Kulturbyggnadsfirma och Magnus Börjesson från Vasstak Kullabygden visade och berättade.

Kvarnstenar
Styrelsen har antagit offerter från Widu Mulenbau omfattande 4 kvarnstenar gjutna i betong till en kostnad på ca 65 500 kr inklusive moms, två nålar/långjärn för ca 7 000 kr samt 5 500 kr för frakt till Vattenmöllan dvs sammanlagt ca 78 000 kr.

Besöksverksamheten
Föreningen har haft 10 stora annonserade visningar i år bland andra EU:s kampanj Mitt Europa och Möllans dag. Dessa visningar lockade totalt 215 besökare. Under 2019 har föreningen, förutom de offentligt annonserade visningarna, visat Krapperups gamla vattenmölla för 15 grupper med sammanlagt 200 besökare från allmänheten som till föreningen framfört önskemål om att få studera vattenmöllan.

Antikvarisk uppmätning av kvarnrännan.
Eva Marie Nilsson har på föreningens uppdrag gjort en antikvarisk uppmätning av kvarnrännan. Rapporten redovisas på hemsidan.

För styrelsen

Hasse Hansson
Ordförande

Bo Hansson
Sekreterare

Föreningen
Vattenmöllans
Vänner

Verksamhetsberättelse för 2018

Antalet medlemmar är vid årets slut 34 personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Bo Hansson, Hasse Hansson, Anders Myrsten, Fredrika Ramsay, Henrik Ranby och Jan Sjöberg. Den 13 oktober adjungerades Henrik Hansson och Maria Schoultz till styrelsen. Margareta Ramsay avgick från styrelsen vid årsmötet.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Bo Hansson har varit sekreterare. Christer Wallentin har varit föreningens revisor och Birgitta Hansson har varit revisorssuppleant.

Årsmötet hölls 3 mars 2018 med 10 deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare 4 möten under året: den 16 mars, den 15 juni, den 13 oktober och den 16 december.

Nytt avtal mellan fastighetsägarna och föreningen.
Fastighetsägarna och föreningen har under hösten tecknat ett nytt nyttjanderättsavtal från 1 december 2018 till 30 november 2030 med automatisk förlängning i 10 årsperioder om avtalet inte sägs upp. Föreningen har skrivit in det nya avtalet i fastighetsregistret hos Lantmäteriet. I det nya avtalet utökas antalet allmänna visningar från 3 upp till 8 gånger per år och där tydliggörs allmänhetens möjligheter att se vattenmöllan.

Kvarnaxlarna på plats.
Under året har vi installerat de två kvarnaxlarena och byggt attrapper för de två vattenhjulen. Kronhjulsgravarna har rensats under två arbetsdagar.

Ny permanent utställning om vattenmöllan och vårt restaureringsarbete.
I samband med Möllans dag öppnade vi vår nya permanenta utställning med information om vattenmöllan och vårt restaureringsarbete. Utställningen har finansierats huvudsakligen via ett stipendium från Stiernstedt-Kockenhus kulturförening. Föreningens medlemmar Caroline Ranby och Margareta Ramsay har varit ansvariga för utställningsmaterialet.

Här finns också föremål som hittats under arbetets gång, bl.a. ett par mynt. Ett 1 shilling mynt från 1820, Karl XIV Johans regenttid samt ett 1 shilling rigsmont från 1863, Fredrik VII av Danmarks regenttid.

Nytt stipendium från Stiernstedt-Kockenhus kulturförening.
Föreningen har fått ett stipendium på 10 000 kronor för att under 2019 genomföra ett seminarium med representanter för Skånes vattenmöllor. Syftet med seminariet är att diskutera restaureringsfrågor och att skapa ett nätverk som ett komplement till föreningen Skånska Möllor, men med fokus på vattendrivna kvarnar.

Arrendeavtal för del av den gamla kvarndammen.
Föreningen har tecknat ett arrendeavtal med Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen för 2070 kvm av den gamla kvarndammen. Avsikten är att restaurera en del av den gamla dammen för att kunna försörja kvarnen med vatten.

Besöksverksamheten
Föreningen har haft två stora annonserade visningar i år. EU:s kampanj Mitt Europa 2018 genomfördes i det vackra majvädret med sol och lätt vind. Vi tog emot drygt 110 personer i alla åldrar från Sverige, Danmark och Kanada – publikrekord! De nya kvarnaxlarna med attrapperna av våra blivande vattenhjul gjorde stor succé.

Den andra stora visningen var på Möllans dag i början av juli. Det var påfallande många förstagångsbesökare. Våra internationella gäster kom denna gång från Danmark och Schweiz. Många uttryckte sin stora tacksamhet för att det finns entusiaster som arbetar med att bevara landets kulturhistoriska minnen. Många pekade också, med stor tillfredsställelse, på hur mycket som hade gjorts sedan förra gången de besökte möllan.

Under 2018 har föreningen, förutom de offentligt annonserade visningarna, visat Krapperups gamla vattenmölla för 22 grupper från allmänheten som till föreningen framfört önskemål om att få studera vattenmöllan.

Ny belysning i kvarnbyggnaden.
Vår styrelseledamot Henrik Hansson har tillsammans med en kamrat installerat ny belysning i kvarnbyggnaden.

Föreningens hemsida.
Vår medlem Christer Wallentin har uppgraderat vår hemsida, www.vattenmollan.se. Gå gärna in och titta. Både hemsidan och kvarnen här är väl värda ett besök.

LAG avslog vår begäran om utökad budget.
Leader Nordvästra Skåne med Öresund har i december avslagit vår begäran om utökad budget och ändrad finansieringsplan. Det innebär att vår restaurering av Krapperups gamla vattenmölla får fortsätta inom nuvarande budget för leaderprojektet.

Strategi för det fortsatta restaureringsarbetet.
Föreningen har hos leaderkontoret begärt en omfördelning inom nuvarande budget för att kunna bygga en omgång med vattenhjul, kronhjul och drev inklusive kraftöverföring och kvarnstenar. Detta under förutsättning att föreningen får disponera Sparbanksstiftelsen Gripens beviljade bidrag på 300 000 kr.

Övriga bidrag.
Sparbanksstiftelsen Gripen har ännu inte beslutat om vi får disponera det bidrag på 300 000 kr som man tidigare beviljat. Konung Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur har betalat ut sitt bidrag om 175 000 kr i december. Föreningen har använt bidraget till att betala en del av merkostnaderna för förbättring av avrinning från kvarn till bäck samt för kvarnaxlar.

För styrelsen

Hasse Hansson
Ordförande

Bo Hansson
Sekreterare

Föreningen
Vattenmöllans
Vänner

Verksamhetsberättelse för 2017

Antalet medlemmar är vid årets slut 30 personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Bo Hansson, Hasse Hansson, Anders Myrsten, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Henrik Ranby och Jan Sjöberg. Torsten Loodberg avgick från styrelsen under året.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Bo Hansson har varit sekreterare. Christer Wallentin har varit föreningens revisor och Birgitta Hansson har varit revisorssuppleant.

Årsmötet hölls 11 februari 2017 med 12 deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare 4 möten under året: den 25 mars, den 20 maj, den 22 juli och den 19 oktober.

Lördagen den 13 maj, inom ramen för EU:s kampanj Mitt Europa, var Vattenmöllan öppen för visning främst för boende i Mölle och Lerhamn. Hasse Hansson och Torsten Loodberg informerade om vattenmöllans historia och funktion för drygt 40-talet besökare. Information gavs också om att restaureringsarbetet nu bedrivs inom ramen för ett leaderprojekt med finansiering från EU:s jordbruksfond för landsbygdsutveckling.

På Möllans Dag den 2 juli visade vi vattenmöllan. Föreningen informerade om att man har fått stöd från EU:s jordbruksfond, Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen, Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur, Länsstyrelsen i Skåne, Sparbanksstiftelsen Gripen och Stiernstedt-Kockenhus Kulturförening. Drygt 90 besökare fick höra Bosse Hansson berätta historien om vattenmöllan och om Föreningen Vattenmöllans Vänners arbete. Jan Sjöberg berättade om kvarnens funktion och arbetet med att restaurera den. Vi kunde också visa attrapperna av vattenhjulen. Det var påfallande många förstagångsbesökare och många som uttryckte sin stora tacksamhet för att det finns entusiaster som arbetar med att bevara våra kulturhistoriska minnen. Många pekade också, med stor tillfredsställelse, på hur mycket som gjorts sedan förra årets besök på Möllans dag. Föreningen bjöd på förfriskningar och chips. Vi är glada för det stora intresset att besöka vattenmöllan.

Föreningen har under året fått bidrag från Sparbanksstiftelsen Gripen med 300 000 kr, från Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur med 175 000 kr, från Stiernstedt-

Kockenhus kulturförening med 15 000 kr för att ta fram en permanent utställning om restaureringsarbetet och från Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen med 50 000 kr för att genomföra en antikvarisk uppmätning av kvarnrännan. Sammanlagt har de nya bidragen under 2017 uppgått till 540 000 kr.

Föreningen har i augusti 2017 begärt in anbud på två vattenhjul, två kronhjul och två drev från 5 kompetenta företag Svensk Byggtradition i Aneby, Snickarnilsson i Laholm, Knadriks Kulturbygg i Kristianstad, Nyhamns Såg&Båtbyggeri i Nyhamnsläge samt Byggnadshantverk i Helsingborg AB till, senast den 1oktober. Två företag har meddelat att de avstår från att lämna anbud. Upphandlingen visar att vi inte har pengar i budgeten för att kunna fullfölja projektet varför vi har påbörjat en begäran hos leaderkontoret om dels förlängd projekttid till den 1 oktober 2020 och dels en utökad budget med 1 343 950 kr.

En ny broschyr har tagits fram för utdelning till besökande.

För styrelsen

Hasse Hansson
Ordförande

Bo Hansson
Sekreterare

Föreningen
Vattenmöllans
Vänner

Verksamhetsberättelse för 2016

Antalet medlemmar är vid årets slut 29 personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Bo Hansson, Hasse Hansson, Torsten Loodberg, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Caroline Ranby, Henrik Ranby och Jan Sjöberg.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Bo Hansson har varit sekreterare. Gunnar Edström har varit föreningens revisor och Lena Strandmark har varit revisorssuppleant.

Årsmötet hölls 17 januari 2016 med 13 deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare 4 möten under året: den 17 april, den 11juni, den 8 augusti och den 29 oktober.

Den 17 november beslöt Jordbruksverket att godkänna vårt leaderprojekt *Restaurering av Krapperups gamla vattenmölla.* LAG (den lokala aktionsgruppen) för Leader nordvästra Skåne med Öresund prioriterade vårt projekt den 21 juni och ansåg att projektet kommer att utveckla ett intressant besöksmål för boende, besökare, skolklasser, forskare och företag genom att återställa en unik miljö som visar hur säden maldes för hundratals år sedan. Dessutom hur viktig den förnybara energikällan vattenkraft var för bygden. Projektet stimulerar till en attraktiv mötesplats inom jordbruksnäringen i Kullabygden genom samverkan med en rad lokala organisationer och även bli ett incitament till ett nätverk för vattenmöllor i Skåne alternativt hela Sverige. LAG anser vidare att genom möllans placering i direkt anslutning till vandringsleden Kullaledan samt naturreservat kommer projektet att bli en naturlig samlings- och besökspunkt.

Under hösten har vi säkrat och reparerat murarna invändigt, kompletterat med kilstenar samt putsat och kalkat grundmurarna i den ”finare” delen av möllan, d.v.s. den del där mjölet förvarades. Vi har också lagt om det gamla loftgolvet och reparerat bjälkarna samt byggt ett räcke för besökarnas säkerhet. Slutbesiktningen och antikvarisk kontroll av arbetena genomfördes den 27 oktober av Helene Stalin Åkesson, Regionmuséet i Kristianstad.

Den 3 juli visade vi vattenmöllan på Möllans Dag. Hela kansliet för Leader Nordvästra Skåne med Öresund Annika Jönsson, Jonas Brorson och Sylvia Larsson besökte oss denna dag. Dessutom fick vi besök av projektets fadder Ingegerd Hagelin med make

Torgel. Ingegerd är utsedd att följa och stödja vårt projekt och har egen erfarenhet från Ruveröds vattenmölla öster om Ljungbyhed.

Drygt 85 besökare fick höra historien om vattenmöllan och om Hasse Hanssons koppling till fastigheten. Bert Burger berättade om kvarnens funktion och arbetet med att restaurera den. Några uttryckte sitt intresse för att bli medlemmar i föreningen. Föreningen bjöd på dricka, chips och snittar för att besökarna skulle må bra. Vi är glada för det stora intresset att besöka vattenmöllan.

Dessutom har Kullaledens vänner vid flera tillfällen besökt kvarnen och då guidats av Hasse Hansson. Vid ett tillfälle deltog en grupp syrianer från asylboendet på Brunnby gård. Det europeiska vandringseventet Eurorando som i år hölls i Skåne besökte med några grupper vattenmöllan.

Fastighetsägarna har begärt att kommunen ska upprätta en detaljplan för Vattenmöllan där kvarnbyggnaden q-märks. Planutredningen är i stort sett färdig och kommunens handläggare räknar med att samråd kan genomföras under nästa sommar och att planen kan fastställas under hösten 2017.

Stiernstedt-Kockenhus kulturförening beslutade att ge ett bidrag på 10 000 kr, Länsstyrelsen i Skåne län beslutade att ge föreningen 104 000 kr i bidrag och Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen beslutade bidra med 100 000 kr till verksamheten. Styrelsen har träffat VD i Sparbanksstiftelsen Gripen för att diskutera möjligheterna till bidrag under 2017.

Föreningen har under året fått nya medlemmar bl.a. genom gåvobrev. Gåvobreven finns för utskrift finns på vår hemsida.

Styrelsen har beslutat att ta fram en ny utställning som placeras på loftet där även skyddsräcken satts upp. Vi ska också ta fram ett enkelt informationsblad (en vikt A4 sida) med information om vattenmöllan, vår hemsida och hur man blir medlem i föreningen.

För styrelsen

Hasse Hansson
Ordförande

Bo Hansson
Sekreterare

Föreningen
Vattenmöllans Vänner

Verksamhetsberättelse för 2015

Antalet medlemmar är vid årets slut 29 personer en ökning med 10 personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Bosse Hansson, Hasse Hansson, Torsten Loodberg, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Caroline Ranby, Henrik Ranby och Jan Sjöberg.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Bo Hansson har varit sekreterare. Gunnar Edström har varit föreningens revisor och Lena Strandmark har varit revisorssuppleant.

Årsmötet hölls 12 april 2015 med 8 deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare tre möten under året: den 18 januari, den 14 juni och den 31 oktober.

Den 5 juli hade föreningen öppet hus med ett femtiotal besökare. Dessa informerades om kvarnens historia och Hasse Hanssons relation till kvarnen. Bert Burger och Henrik Ranby berättade om kvarnens betydelse i det dåtida samhället och hur malningen gick till. Dessutom har Kullaledens vänner vid två tillfällen besökt kvarnen och då guidats av Hasse Hansson.

Fastighetsägarna har begärt att kommunen ska upprätta en detaljplan för Vattenmöllan där kvarnbyggnaden q-märks. Planutredningen är i stort sett färdig och hkommunens handläggare räknar med att samråd kan genomföras under sommaren och att ett fastställande kan ske under hösten. Enkelt planförfarande tillämpas.

Fastighetsägarna har träffa ett nyttjanderättsavtal med föreningen. Avtalet gäller i fem år. Avtalet kommer att registreras i inskrivningsregistret.

Bert Burger har gjort en ny sektionsriktning efter sin senaste nivellering. Han konstaterar att allting stämmer, både med tidigare mätning och gamla syneprotokoll.

Stiernstedt-Kockenhus kulturförening avslog i juni föreningens begäran om ett ekonomiskt bidrag. Konung Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur har har beviljat föreningen 80 000 kronor till renovering av grundmurar, loftgolv och bjälklag. Vi har också ansökt om bidrag hos Länsstyrelsen i Skåne län. Besked om vi erhåller bidrag förväntas i maj/juni 2016.

Föreningen har under året fått sju nya medlemmar genom gåvobrev och dessutom 300 kronor i gåva i samband med uppvaktningar på födelsedagar, det vill säga totalt 1 700 kronor. Gåvobreven för utskrift finns på hemsidan.

Styrelsen har beslutat att ta fram en beskrivning av återstående arbeten till färdig rekonstruktion av Vattenmöllan. Dels kommer den att ge en konkret överblick över vad som återstår och dels kommer den att underlätta när vi söker nya bidrag.

För styrelsen

Hasse Hansson
Ordförande

Bosse Hansson
Sekreterare

Verksamhetsberättelse för 2014

Antalet medlemmar har under året varit nitton personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Hasse Hansson, Torsten Loodberg, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Caroline Ranby, Henrik Ranby och Christer Wallentin.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Christer Wallentin har varit sekreterare.

Lena Strandmark har varit föreningens revisor och Gunnar Edström har varit revisorsuppleant.

Årsmötet hölls 26 april 2014 med fjorton deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare tre möten under året: den 19 februari, den 15 juni och den 5 oktober.

Under våren skrev Caroline Ranby, Christer Wallentin och Hasse Hansson en artikel som publicerades i *Kullabygd 2014* med titeln Möllan i bruk under nästan 300 år – Vattenmöllan en central del i Krapperups ekonomi.

Den 10 augusti hade föreningen öppet hus med ett sextiotal besökare. Dessa informerades om kvarnens historia och Hasse Hanssons relation till kvarnen. Bert Burger och Henrik Ranby berättade om kvarnens betydelse i det dåtida samhället, hur malningen gick till med mera.

Föreningen fick i början av året ett bidrag från Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur på 49 000 kronor. För dessa pengar utförde Domstens kulturbyggnadsfirma under våren dels en stenramp som ansluter till loftporten, dels dräneringsarbeten vid loftporten. Dessutom tillverkade företaget fyra upplag för de två vattenhjulens kvarnaxlar.

Verksamhetsberättelse för 2013

Antalet medlemmar har inte förändrats under året. Vid årsskiftet var det arton personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Hasse Hansson, Torsten Loodberg, Nisse Länsberg, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Caroline Ranby, Henrik Ranby och Christer Wallentin.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Christer Wallentin har varit sekreterare.

Lena Strandmark har varit föreningens revisor, och Gunnar Edström har varit revisorssuppleant.

Årsmötet hölls den 14 april 2013 med tio deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare tre möten under året: den 9 juni, den 10 augusti och den 29 september.

Föreningen fick inga nya ekonomiska bidrag året, men omkring årsskiftet meddelade Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur att den hade beviljat det begärda anslaget på 49 000 kronor.

Arbetena kommer att utföras av Domstens kulturbyggnads-firma under senare delen av våren 2014. Projektet omfattar (1) rekonstruktion av en 2,5 meter lång stenramp som ansluter till loftporten; (2) dräneringsarbeten vid loftporten; (3) rekonstruktion av fyra upplag för de två vattenhjulens kvarnaxlar.

Verksamhetsberättelse för 2012

Antalet medlemmar har under året ökat med sex och uppgick vid årsskiftet till arton personer.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Hasse Hansson, Torsten Loodberg, Nisse Länsberg, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Caroline Ranby, Henrik Ranby och Christer Wallentin.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Christer Wallentin har varit sekreterare.

Årsmötet hölls den 15 april 2012 med tolv deltagare. Det följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare fyra möten under året: den 10 juni, den 19 augusti, den 1 oktober samt den 28 oktober.

Styrelsemötena har alltid kombinerats med praktiskt arbete. Möllan har städats, armaturer har monterats för att förbättra belysningen inomhus, ett trappräcke har satts upp till det nya loggolvet och kvarnrännan har rensats. Samtliga möten har varit öppna för alla medlemmar.

Den 13 september ordnade föreningen ett möte för diskussion om hur vi ska gå vidare med att renovera och restaurera möllan. Inbjudan hade skickats till ett femtiotal personer och över trettio personer hörsammade kallelsen.

Mötet inleddes med en allmän information om möllan och Hasse Hanssons relation till kvarnen. Därefter hade Bert Burger en genomgång inne i kvarnen och beskrev det mer tekniska, vad som redan har gjorts och vad som återstår att göra. Efter en kort paus med en lätt förtäring ledde Caroline Ranby och Henrik Ranby ett seminarium med diskussion om föreningens mål att återskapa en fungerande vattenkvarn. Deltagarnas förslag och synpunkter dokumenterades, se www.vattenmollan.se.

Föreningen har under året fått ekonomiskt stöd från

1. Stiernstedt-Kockenhus kulturförening
20 000 kronor

2. Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur
50 000 kronor

3. Länsstyrelsen Skåne
129 238 kronor

Dessa pengar har huvudsakligen bekostat omläggning av möllans östra takfall samt bygget av en loftport i öster. Arbetet utfördes av Domstens kulturbyggnadsfirma och var avslutat i mitten av september.

Under året har möllan visats ett flertal gånger för mindre, förhandsbokade grupper.

Verksamhetsberättelse för 2011

Antalet medlemmar har under året uppgått till tolv.

Styrelsen har bestått av Bert Burger, Hasse Hansson, Torsten Loodberg, Nisse Länsberg, Fredrika Ramsay, Margareta Ramsay, Caroline Ranby, Henrik Ranby och Christer Wallentin.

Hasse Hansson har varit ordförande och kassör. Christer Wallentin har varit sekreterare.

Årsmötet hölls 19 mars 2011 och följdes av ett styrelsemöte. Styrelsen har haft ytterligare två möten under året, den 18 juni och den 25 september. De har alltid kombinerats med praktiskt arbete. Möllan har städats, kvarnrännan har rensats och en del av det gamla loggolvet har avlägsnats. Samtliga möten har varit öppna för alla medlemmar.

Den 7 september hade en del av styrelsen ett möte med byggnadsantikvarie Helene Stalin Åkesson, Regionmuseet i Kristianstad, angående ett eventuellt samarbete med Hantverkslaboratoriet i Mariestad med koppling till Universitetet i Göteborg. Syftet med samarbetet är att utveckla forskningsperspektivet i en kommande ansökan till bland annat Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen.

Föreningen fick ett bidrag på 50 000 kronor under året från Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur.

Föreningen har ansökt hos Länsstyrelsen i Skåne om ett bidrag på 130 000 kronor; av detta belopp avser 30 000 kronor kostnaden för antikvarisk uppföljning. Pengarna behövs för åtgärder på möllans östra takfall och för att bygga en logport i öster. Länsstyrelsens beslut väntas under våren 2012.

Domstens kulturbyggnadsfirma har restaurerat stenmuren i det nordöstra hörnet av möllan samt byggt ett loggolv och en trappa.

Under året har möllan visats ett flertal gånger för mindre, förhandsbokade grupper.

Bilaga 3
Den 13 nov 2010

Verksamhetsberättelse för året 2010 i Vattenmöllekommitten.

Antalet medlemmar i kommittén har under året uppgått till 12.

Kommitteledningen/styrelsen har bestått av Margareta Ramsay, Henrik Ranby samt Hasse Hansson.

Två ordinarie medlemsmöten har ägt rum, 30 maj samt 18 septehiber.

Ett arbetsmöte, i samband med mötet i maj, då portarna i kvarnbyggnaden tjärades samt att upprensning i vattenrännan gjordes. samt

Under det gågna året har kommittén erhållit bidrag, 20000:- från Stjernstedt-Kockenhusstiftelsen.

Ansökan om bidrag har skickats till Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur. 3 olika projekt har presenterats och med bifogade offerter.

- Åtgärdande av möllans östra takfall samt öppnandet av logport i öster.
- Restaurering av skadade murpartier i nordöstra hörnet.
- Byggandet av loggolv, 4 bindande bjälkar samt trappa

Offerter för dessa projekt har tagit in från Domstens kulturbyggnadsfirma.

Under året har ett flertal visningar av möllan skett för mindre förhandsbokade grupper.

Vid mötet 18 september kom frågan upp om att ombilda Vattenmöllekommitten till en förening med namn Vattenmöllans vänner. Denna fråga skall diskuteras på årsmötet den. 13 november.

Vattenmöllan den 13 november 2010

Hasse Hansson

Ekonomisk redogörelse för Vattenmöllekommitten för året 2010

Under det gågna året har kommittén erhållit 20000:- i bidrag från Stjernstedt-Kockenhusstiftelsen.
Inga utbetalningar från kontot har skett under det gågna året. Saldot på kontot är per den 13/11 2010 20 162,50 kronor inklusive ränta.

Vattenmöllan den 13 november 2010

Hasse Hansson

Kortfattad projektbeskrivning:

Restaurering och upprustning av kulturhistorisk värdefull vattenkvarn, den sista bevarade i Kullabygden.

Projekt: Bilaga 1

Vattenmöllekommittén arbetar ideellt för att rädda en s.k. överloppsbyggnad, ett hus som är kulturhistoriskt värdefullt men saknar nutida funktion. Oavlönat arbete och bidrag från olika institutioner är förutsättningen för att komma vidare.

Ambitionen i kommittén är att alla restaureringsarbeten skall bygga på ett noga övervägt kunskapsunderlag av dokument, byggnadsarkeologiska spår och jämförelser med liknande vattenkvarnar.

För Vattenmöllan finns dels en beskrivning av bygget 1758, dels olika syneprotokoll som berättar om mått, konstruktion och utseende. I byggnaden finns ett antal spår som kan tolkas och berätta om hur helheten sett ut och fungerat.

Byggandet av vattenkvarnar präglades av en mycket lång kontinuitet. Man kan läsa Vitruvius arkitekturskrift från antiken om hur en vattenkvarn skall byggas, studera tyska kopparstick från 1700-talet m.m. och i princip känna igen sig i Vattenmöllan. En del av fascinationen ligger just i detta, att det, i hushållningen centrala malandet av mjöl till brödbak, var sig likt i Europa i 2000 år. Räknar vi med den gamla vattenmöllan, omnämnd första gången 1629 och då inte som nybyggd, är det inte osannolikt att kvarnhjulen snurrade i Vattenmöllan i 400 år eller mer.

Syftet med rekonstruktionen är att återskapa en vattenmölla i Kullabygden. Rekonstruktionen görs främst i pedagogiskt syfte, dels att för allmänheten visa hur en vattenmölla på Kullahalvön var byggd och fungerade, dels också för att skapa förståelse för hur en del av livsmedelsförsörjningen fungerade inom Krapperups godslandskap under 1700- och 1800-tal. Ytterligare syfte är att upprätthålla historiska tekniker och kompetenser.

Under de gångna åren har kvarnen visats för allmänheten vid ett flertal tillfällen, bl.a vid jubileumsvisningen i september 2008. Se bilaga 7.

Perioden 2008 till idag

Under våren 2008 fram till idag har arbetet med att återställa, reparera och rekonstruera kvarnens bockkonstruktion i Vattenmöllan avslutats. Arbetet har utförts i ek och tappats ihop. Material och teknik är således detsamma som i kvarvarande ursprungliga delar av gamla bocken.

Dessutom har åtgärder på möllans västra takfall samt stensockeln i väster åtgärdats.

Arbetet har utförts av Domstens kulturbyggnadsfirma. Antikvarisk kontroll av utförda arbeten har skett av Helene Stalin Åkesson och Helen Carlsson från Regionmuseet i Kristianstad. Rapport bilagd. Bilaga 6.

Bidrag.

- Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen med 233750:-

Fortsatta rekonstruktionsarbeten med kvarnbyggnaden i Vattenmöllan.

Den grundläggande utgångspunkten för den fortsatta rekonstruktionen under de kommande åren är de byggnadsarkeologiska spåren inne i byggnaden och arkivuppgifterna om kvarnens utseende och utrustning mellan 1758 och 1897. Allt rekonstruktionsarbete skall i första hand utgå från detta. Så mycket av befintligt originalmaterial som möjligt skall bevaras och återanvändas. Alla rekonstruktioner skall utföras med den teknik, de material, dimensioner och det utförande som hör till kvarnbyggnader från perioden 1758 – 1897. Eventuella mindre avvikelser skall vara väl motiverade.

Projekt för de kommande åren.

Exteriör rekonstruktion av kvarnmiljön samt interiör rekonstruktion. Rekonstruktion av kvarnhjul och kvarnverk

1 Åtgärdande av möllans östra takfall samt öppnande av logport
2 Restaurering av skadade murpartier i nordöstra hörnet
3 Loggolv, fyra förbindande bjälkar samt trappa
4 Påbörjandet av rekonstruktion av "innanmätet", kvarnaxlar, kvarnhjul och skovelhjul.

Vattenmöllekommittén har tacksamt emottagit 50000:- ur Gustaf VI Adolfs fond år 2005 som hjälp till rekonstruktion. Anhåller nu vördsamt om bidrag för något av ovanstående projekt.

Vattenmöllekommitén c/o Ranby, Brisvägen 6, 260 41 NYHAMNSLÄGE

ÅRSBERÄTTELSE ÖVER VATTENMÖLLEKOMMITTÈNS VERKSAMHET 2005

Möten och arbetsdagar
13 /2 årsmöte
17/4 arbetsdag
7/5 arbetsdag
13/8 möte
3/12 diskussion på plats

Praktiskt arbete
Under året har nytt fönster moterats i sydgaveln, sydgaveln locklister reparerats och gaveln rödfärgats. Vidare har stormlister bytts, kvarnstolen provisoriskt säkrats samt arbetet med att gräva fram ett parti av kvarnrännan väster om huset påbörjats. Detta avslutades av säkerhetsskäl en bit från kvarnhuset och kan återupptas när kvarnhusets västmur är säkrad. Vidare togs en bit av stenläggningen framför kvarnhusets igång fram.

Dokumentationgruppen
Dokumentationsgruppen (Bert Burger & Caroline Ranby) har företagit grävningar i kvarnhuset samt utarbetat förbättrade uppmätningsritningar. Dessa har kunnat ligga till grund för offertbegäran hos byggnadsföretag.

Ansökningar och finansiering
En stor del av höstens arbete gick ut på att ansöka om medel till 2006 års arbeten. Resultatet blev tillmötesgående från Gyllenstiernska Krapperupstiftelsen, Länsstyrelsen och Kungafonden.

Pressrelationer och marknadsföring
Artikel om Vattenmöllan i Helsingborgs Dagblad i oktober 2005.

Ekonomi
Vattenmöllekommittén hade vid årsskiftet 2005/2006 30.000 kr på sitt konto.

Avtal med H.H. 2005-08-18

Henrik Ranby
ordförande

Bakgrund och Vattenmöllekommitténs sammansättning: Bilaga 4

Jag, Hasse Hansson, nuvarande ägare till Vattenmöllan, har mina rötter i byn sedan mitten av 1700-talet. Mina anfäder har varit arrendebönder och möllare under Krapperup fram till 1958, då min farfar pensionerades. Därefter har gården friköpts och varit i privat ägo men hösten 2003 fick jag möjlighet att köpa tillbaka gården. Gården består av tre längor och vattenkvarn från 1758.

Min målsättning är att renovera två av byggnaderna och under 2005-2006 har renovering och ombyggnad av den västra längan skett. En antikvarisk restaurering/renovering av den gamla möllarebostaden från 1840 - talet har nu inletts och beräknas pågå under de närmaste tre-fyra åren. En antikvarisk förundersökning, dokumentation och projektering är utförda av antikvarien och bebyggelsehistorikern Caroline Ranby samt stadsantikvarien i Höganäs – docent Henrik Ranby. Denna förundersökning ligger till grund för restaureringen av gården.

Kvarnbyggnaden från mitten av 1700-talet anser jag har ett allmänintresse då det är den enda kvarvarande kvarnbyggnaden i Kullabygden. Av ekonomiska skäl klarar jag inte av kostnader för att rädda bygdens sista kvarvarande vattenmölla. Av kulturhistoriskt intresse för den gamla kvarnbyggnaden tog jag år 2004 initiativet till att bilda Vattenmöllekommittén, vars syfte dels är att dokumentera nu försvunna vattenmöllor och ruiner i Kullabygden men också att om möjligt restaurera Kullahalvöns sista kvarvarande vattenmölla. Kvarnbyggnaden ingår i riksintresset för kulturmiljövård Kullaberg-Krapperup och är nära knutet till Krapperups historia. Möllan ligger inom naturreservat och på medeltida bytomt.

Vattenmöllan i byn med samma namn omnämns första gången 1629 och byggdes om under 1700-talets mitt samt var i drift fram till 1896. Den är sammanbyggd med en möllarebostad i panelklätt korsvirke från tidigt 1800-tal. (Nu under restaurering, se ovan). Kvarnen är den sista vattenkvarnsbyggnaden i Kullabygden och har imponerande stenmurar och bevarade delar av 1700-talets kvarnstol. Utanför kvarnen finns den gamla förbigångsrännan. Vattenmöllans byggnadshistoria är väldokumenterad i Krapperups arkiv.

I kommittén har vi samlat personer med relevanta kompetenser. Bert Burger och Anna Andersson är båda arkitekter, Bert Burger har också verkat som arkeolog. Torsten Loodberg är med i styrelsen för Bräcke mölla (väderkvarn) och har lokal möllekompetens. Han är också vår kontakt med Kullens hembygdsförening. Margareta Ramsay har ett förflutet som arkeolog samt intentent på Krapperups gods. Fil mag Caroline Ranby är antikvarie och bebyggelsehistoriker. Hon arbetar på sin tredje bok om byggnadskulturen i Brunnby socken och är verksam som kulturhistorisk expert hos Wikerstål arkitekter i Helsingborg. Förre ordföranden i kommittén är Henrik Ranby, som är fil. Dr i konstvetenskap med inriktning på skånsk bebyggelse och verksam som stadsantikvarie i Höganäs.

Ett av kommitténs första åtgärder var att upprätta en dokumentation av kvarnbyggnaden. Denna utfördes av Caroline Ranby och visar på en i Krapperups godsarkiv mycket välskriven historik. Kvarnhuset är en kulturhistoriskt intressant överloppsbyggnad som befanns vara i stort behov av akut byggnadsvård. Delar av 1700-talskvarnstolen hotade att kollapsa och en av gråstensmurarna att

rasa. Nu fem år senare står kvarnbyggnaden på stabil grund igen och de akuta rasriskerna är undanröjda.

Vill också framhålla det stora ideella och oavlönade arbete som kommitténs medlemmar lagt ner på projektet. Kulturhistorisk dokumentation med historiska studier och uppmätningsarbete har omfattat ca 150 mantimmar. Kommitténs praktiska arbete med städning, stöttning, utgrävning, reparation av sydgavel, målning av gavelfasad samt arbete med utloppsrännan har omfattat ytterligare ca 400 mantimmar.

Utförda restaureringsåtgärder.

Perioden 2005 - 2007

Under perioden fram till juni 2007 har restaureringsarbeten pågått på kvarnbyggnaden i Vattenmöllan. Dessa arbeten grundar sig på kulturhistoriska undersökningar av Vattenmöllekommitténs dokumentationsgrupp. Ritningar och arbetsbeskrivning har upprättats av arkitekt Bert Burger.

Arbetena innefattade demontering av kraftigt sättningsskadade murverkspartier i västfasaden som hotade att störta in, insättning av 3 stycken genomgående vindbjälklagsfurubjälkar av drygt 10 meters längd, nytt remstycke i västfasaden av ek, uppmurning av naturstensmurverk i lerbruk och med fogning av kalkbruk. I arbetet ingick också att återskapa den gamla portöppningen i väster så att vattnet från hjulgraven fritt kan passera ut i utloppsrännan. Porten överbryggades med tätt lagda ekbjälkar, på samma sätt som byggnadens övriga muröppningar. I porten sattes en karm av ek som förberedelse för den slagport som skall monteras i denna fasad. Karmen monterades med hjälp av gängade stänger och muttrar i murverket.

I arbetet ingick också att provisoriskt stabilisera kvarnstolen, dvs. den bockkonstruktion som burit kvarnstenar och kugghjul.

Huvudresultatet av arbetet innebär att byggnaden nu i stort sett är stabiliserad och att de akuta rasriskerna avvärjda. Ett väsentligt steg mot att återskapa det gamla utseendet på byggnaden har tagits och vattennivån i hjulgraven har sänkts med ca 50 cm.

Arbetet har utförts av Domstens kulturbyggnadsfirma. Antikvarisk kontroll av utförda arbeten har skett av Mattias Burman från Regionmuseet i Kristianstad. Rapport bilagd. Bilaga 5

Bidrag.

Bidrag för ovanstående har erhållits från

- Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen med 300000:-
- Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur med 50000:-
- Länsstyrelsen i Skåne med 325000:- från jordbruksenheten och 131550:- från kulturmiljöenheten.